

Handläggare
Mats Christenson
Telefon: 08-50812201

Till
Kommunstyrelsen

Remiss av Inbjudan till samråd om nya villkor angående ansökan om ändrade inläckagemängder i driftskedet för fyra delsträckor; Saltsjön, 2a Sofia, 2b och c Katarina Bangata och 4a Luma

Kontorsyttrande på remiss från kommunstyrelsen, KS
2023/1155

Bakgrund

Stadsdelsnämnden har av kommunstyrelsen fått en inbjudan till samråd angående ansökan om ändrade inläckagemängder i driftskedet för fyra delsträckor som berör den nya tunnelbanelinjen mellan Kungsträdgården och Nacka. Remissen har förutom till Södermalms stadsdelsnämnd remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och trafiknämnden. Remisstiden sträcker sig till den 14 november 2023.

Eftersom remissen kom i ett sent läge, efter det datum då ärendena till stadsdelsnämndens novembermöte skulle vara klara samt att kommunstyrelsen önskar få svar senast den 14 november, beslutades att remissen besvaras i form av ett kontorsyttrande. Stadsdelsförvaltningens yttrande ska därefter anmälas till stadsdelsnämnden.

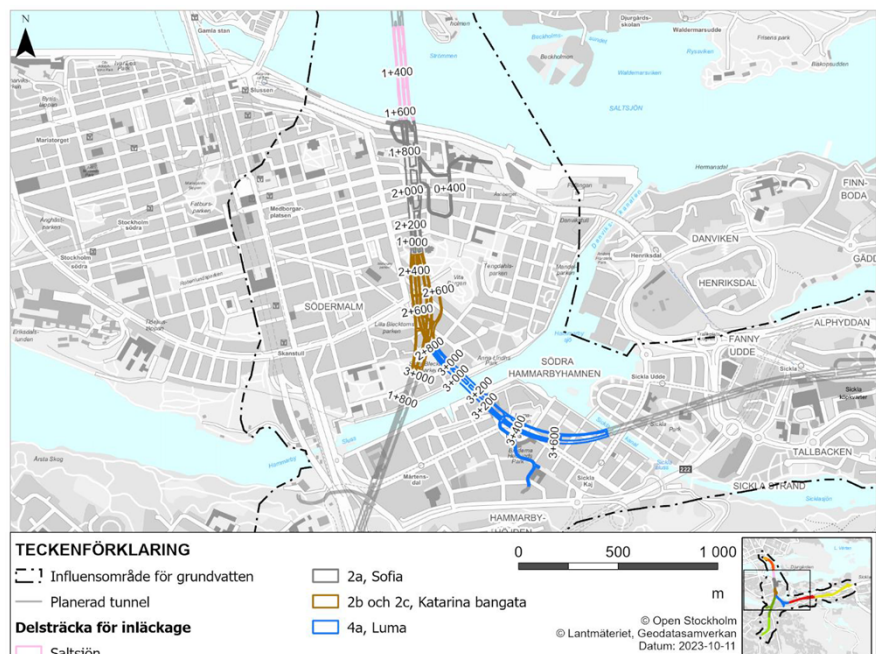
Ärendet

Nedan görs en sammanfattning av remissen.

För närvarande anläggs den nya tunnelbanelinjen mellan Kungsträdgården och Nacka. Region Stockholm har genom Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt meddelats tillstånd till bortledning av grundvatten och skyddsinfiltration för anläggandet av tunnelbana längs med den aktuella sträckan. Tillståndet är förenat med ett antal villkor. Bland annat ska Regionen utföra tätningsarbeten så att inläckaget av grundvatten till tunnarna begränsas. Olika inläckagevillkor gäller för olika delsträckor.

En stor del av tunnelarna har sprängts ut och inläckaget har hittills hållit sig under begränsningsvärdet för byggtidens villkor för alla delsträckorna. Regionen ser dock att det kan bli svårt att nå drifttidens villkor för några delsträckor trots omfattande tätningsåtgärder.

Syftet med samrådet är med anledning av ovannämnda att inleda en process med att ompröva drifttidens inläckagevillkor för dessa delsträckor rörande ökade inläckagemängder under drifttiden. Delsträckorna i fråga är Saltsjön, Sofia, Katarina Bangata och Luma vilka beskrivs nedan.

I kartan ovan är de aktuella delsträckorna utmarkerade med olika färger (lila, grått, brunt och blått).

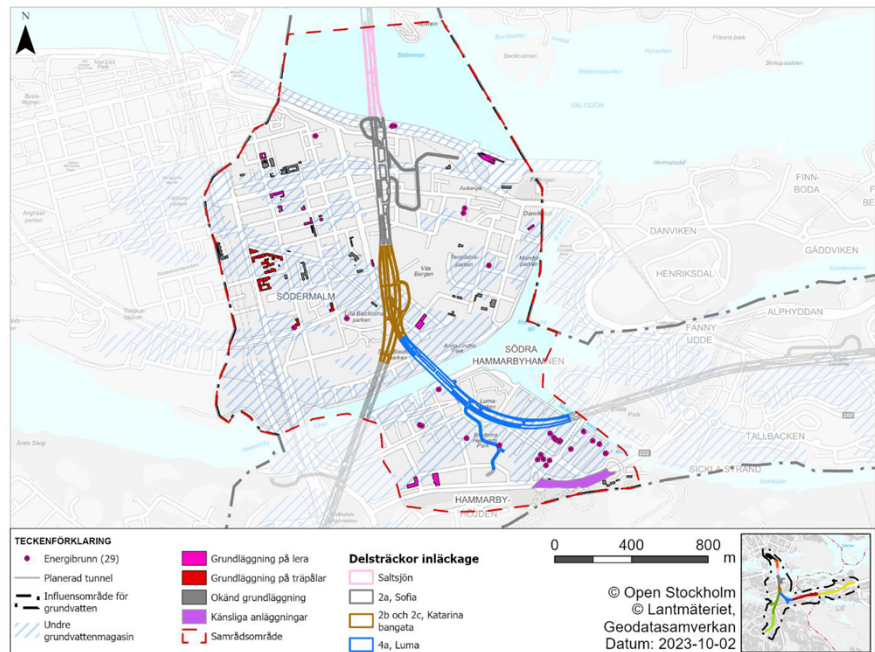
Saltsjön – delsträckan sträcker sig från Kastellholmen till Södermalms strandkant vid Stadsgårdskajen (lila sträcka i figuren ovan).

2a Sofia – delsträckan sträcker sig från Saltsjöns strandkant på norra Södermalms vid Stadsgårdskajen, söder ut till Sofia kyrka (grå sträcka i figuren ovan).

2b och 2c Katarina Bangata mot söderort/Nacka – delsträckan sträcker sig från Sofia Kyrka söder ut ner till Blecktornsparken (brun stäcka i figuren ovan)

4a Luma – delsträckan sträcker sig från Blecktornsparken på Södermalm under Hammarby sjö och genom Luma i Hammarby sjöstad med slut precis innan Sickla kanal (blå stäcka i figuren ovan).

Samrådet har geografiskt avgränsats till de områden som berör ovan nämnda delsträckor vilka ingår i befintligt influensområde för grundvattenpåverkan enligt nuvarande tillstånd. Nedan visas samrådets geografiska avgränsning.

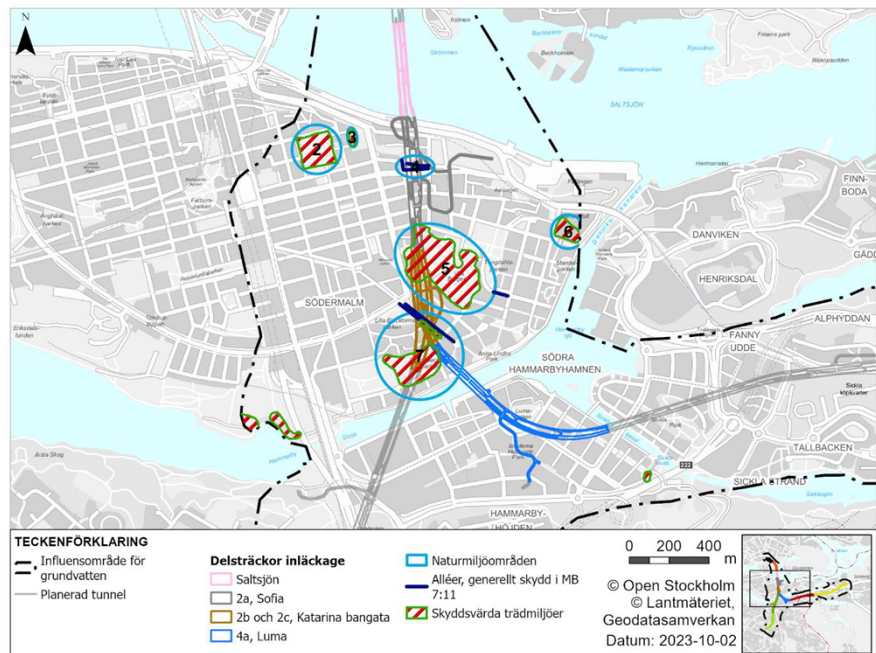

Kartan visar samrådets geografiska avgränsning med en rödsträckad linje.

Byggnader som enligt uppgift är grundlagda på lera är identifierade som känsliga för grundvattennivåsänkning och bevakas inom ramen för upprättat kontrollprogram för vattenverksamhet. På Södermalm finns ett antal känsliga objekt och även områden med markförlagda ledningar som ligger inom lerjord.

Hela Södermalm är riksintresse för kulturmiljövård. Kring Medborgarplatsen finns ett fornlämningsområde och det finns även fyra fornminnen inom influensområdet på Södermalm. Inga kyrkor inom området är känsliga för grundvattenpåverkan, men Sofia kyrka (lokaliserad i Vitabergsparken) innefattas av ett byggnadsspecifikt kontrollprogram för vibrationsalstrande arbeten. Ett antal av de känsliga objekten som bevakas inom kontrollprogrammet för vattenverksamhet är blåklassade.

Tunnelbanan planeras att bland annat passera under ett flertal naturområden som har olika former av skydd. Alléer och alléträd omfattas av generellt biotopskydd enligt miljöbalken. På Södermalm finns flera naturområden med skyddsvärda trädmiljöer samt alléer. I Hammarby sjöstad finns ett område med skyddsvärda trädmiljöer vid Hammarby Fabriksväg.

I figuren är de områden som har skyddsvärda trädmiljöer markerade.

Hittills har tunnelbanans arbeten inte orsakat någon betydande omgivningspåverkan. På några områden har grundvattennivåavsänkningar uppmätts, men det har inte lett till några negativa miljökonsekvenser.

De skyddsåtgärder som har inrättats genom skyddsinfiltrationsanläggningar, har effektivt motverkat grundvattennivåavsänkningar. Förutsättningarna för byggande och drift av den nya tunnelbanan utan att negativa konsekvenser till följd av grundvattenpåverkan uppkommer är enligt underlaget goda.

Den grundvattenpåverkan som hittills observerats på Södermalm under byggskedet är kring östra Folkungagatan i samband med drivning av arbetstunneln för station Sofia, då den svaghetszon som löper parallellt med Folkungagatan passerades.

Vid Katarina Bangata har det i samband med arbeten med tunneldrivning av spår- och servicetunneln observerats en påverkan längs med Katarina Bangata, vid korsningen till Ringvägen.

I Hammarby sjöstad har grundvattenpåverkan observerats i området kring Heliosparken i samband med drivning av arbetstunneln sommaren 2021 och i närheten av Hammarby Allé öster om Lumaparken i samband med drivning av spår- och servicetunneln öster ut från arbetstunneln under senvåren/sommaren 2023.

Den grundvattenpåverkan som har uppkommit kan enligt underlaget motverkas effektivt av infiltrationsinsatser. Erfarenheter från tunneldrivningen som utförts hittills har visat att miljökonsekvenserna av ett utökat inläckage i aktuella områden är små eller uteblir.

Förvaltningens synpunkter

Stadsdelsförvaltningen anser att det är viktigt att den nivå på grundvattensavledning som detta samråd omfattar inte påverkar de viktiga parkmiljöer som finns i bland annat Vitabergsparken och Stora Blecktornsparken men även i andra park- och grönområden inom stadsdelsområdet.

Det är också viktigt att de övriga verksamheter som stadsdelsnämnden ansvarar för, exempelvis äldreomsorg och förskoleverksamhet, inte påverkas negativt av eventuella grundvattensänkningar som kan innebära att verksamheterna inte kan bedrivas i aktuella lokaler.

Alexandra Wynn
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Andreas Evestedt
Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Alexandra Wynn, Stadsdelsdirektör	2023-11-16
Andreas Evestedt, Avdelningschef	2023-11-14